

4 – 5 vuotiaan seksuaalisuus

Mitä lapsessa tapahtuu?

Keho, kehitys Lapsi on utelias. Tutustuu monenlaisten kehojen eroihin.

Tunteet Lapsi opettelee hallitsemaan tunteita. Mielikuvitus on vilkas, voi nähdä painajaisia.

Läheisyys, hyvä olo, itsetunto Lapsi tarvitsee paljon läheisyyttä, kosketusta ja turvaa.

Ympäristö, muut ihmiset Lapsi huomaa muiden tunteita. Oppii yhteistyötaitoja. Kaverit ovat tärkeitä. Haluaa kuulua ryhmään.

Hyvinvointi, terveys Lapsi tietää, mikä kosketus tuntuu hyvältä ja mikä pahalta. Hakee hyvää oloa.

Lisään-tyminen Elämä ja vauvojen syntyminen voi kiinnostaa lasta.

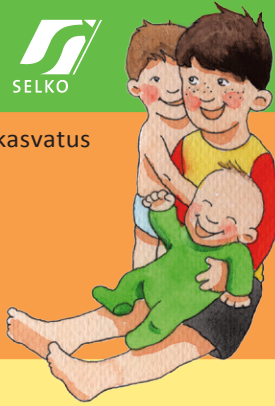
Normit, tavat Lapsi oppii, mitä saa tehdä ja mitä ei saa tehdä. Oppii puolustamaan rajojaan.

Oikeudet Haluaa oikeudenmukaisuutta. Osaa olla vieraiden ihmisten kanssa, mutta tarvitsee turvataitoja.

TUE LAPSEN SEKSUAALISTA KEHITYSTÄ

Ikätasoinen, lapsilähtöinen kehotunnekasvatus

Laajemmin tietoa aiheesta: hyvakysymys.fi/lapsijaseksuaalisuus ja vaestoliitto.fi/kehotunnekasvatus

Mitä lapsi voi tehdä tai kysyä?

Vertaa itseään toisiin. Pohtii, mihin kehon eri osia tarvitaan ja miltä keho tuntuu. Haluaa itsenäistyä.

Ihastuu tai samastuu läheisiin aikuisiin. Voi tykätä kaiken ikäisistä ja kaikista sukupuolista. Osoittaa iloa, tykkäämistä ja suuttumusta selvästi.

Voi leikkiä seksuaalisia leikkejä toisten lasten kanssa ja nukeilla. Unnutus voi auttaa nukahtamaan. Haluaa, että aikuiset kuuntelevat ja kehuvat.

Leikkii roolileikkejä, kertoo tarinoita ja loruja. Lapsella voi olla mielikuvituskaveri. Pussaa ja haluaa avoimesti. Voi esiintyä ja mahtaila. Matkii aikuisten sanoja.

Tutkii ja koskettelee omaa kehoaan, leikkii ja pelleillee. Peuhaa ja on sylissä. Pohtii, mikä tuntuu hyvältä ja mikä pahalta.

Voi kysellä, miten vauva menee mahaan ja tulee sieltä ulos. Leikkii tutkimisleikkejä ja kotileikkejä, joissa ”tehdään” lapsia.

Tunnistaa, ihmettelee ja ymmärtää erilaisia tapoja. Väsyneenä ei aina jaksaa käyttäytyä hyvin.

Voi testata hyvää ja pahaa kosketusta. Kertoo omia toiveitaan ja tarpeitaan. Suuntautuu kodin ulkopuolelle ja kiinnostuu median antamasta tiedosta.

Miten aikuinen voi tukea ja ohjata lasta?

Vastaa lapsen kysymyksiin. Kerro, miten sukuelimistä pidetään huolta ja että ne ovat tärkeitä. Tue itsenäisyyttä. Kerro että lapsi on oikeanlainen.

Arvosta lapsen ihastumisen tunteita. Opeta lapselle tunteita ja niiden nimiä. Kerro, että voi olla vihainen, mutta satuttaa ei saa. Selkeät rajat tuovat turvaa. Rohkaise, kehu ja kiitä.

Kerro lapselle, että hän on ihana lapsi juuri sellaisena kuin hän on. Opeta, että oma keho on hieno ja siitä saa nauttia. Opeta, että on monenlaisia ihmisiä ja kaikki voivat olla kivoja.

Opeta oikeudenmukaisuutta ja ystävyys- ja myötä-tuntotaitoja. Opeta sietämään häviämistä ja epäonnistumista. Ole turva ja syli.

Kerro, että Itseään saa koskea mistä vain, mutta se tehdään omassa rauhassa. Opeta, miten lapsi voi suojella itseään: jos jokin toisen käytöksessä pelottaa, sano EI, lähde pois ja kerro aikuiselle.

Vastaa lapsen kysymyksiin. Vauva kasvaa siemenestä äidin mahassa. Siemen voi mennä mahaan monella tavalla. Vauvan voi saada myös muulla tavalla.

Opeta käytöstapoja. Kerro, että ihmisillä on erilaisia tapoja. Opeta ettei ketään saa koskea ilman lupaa.

Lapsella on oikeus olla turvassa. Opeta: jos kosketus tuntuu pahalta, saa sanoa ei. Pahasta kosketuksesta pitää kertoa tutulle aikuiselle. Puhu jo etukäteen ja vastaa kysymyksiin.